

Notat

3. maj 2019

Fund af pesticidresten *chlorothalonil-amidsulfonsyre*

Anbefalinger og baggrundsinformation

I forbindelse med regionernes punktkilde-undersøgelser er der gjort fund af stoffet *chlorothalonil-amidsulfonsyre* i indvindingsboringer til Ledøje vandværk. Stoffet vurderes at være potentielt sundhedsskadeligt for mennesker, hvis det indtages med drikkevandet.

Miljøstyrelsen har derfor 23. april 2019 meddelt, at det fremover bliver obligatorisk at kontrollere for stoffet som led i den regelmæssige kontrol. Styrelsen opfordrer til, at vandforsyninger og kommuner hurtigst muligt sikrer, at drikkevandet analyseres for det nye stof.

Miljøstyrelsen har i dag udsendt en revideret drikkevandsbekendtgørelse (træder i kraft 10. maj 2019), hvoraf det fremgår, at drikkevandet skal analyseres for *chlorothalonil-amidsulfonsyre* ved både afgang vandværk og ved boringer. Fristen for begge kontroller bliver 1. november 2019.

Hvad betyder de nye krav for jer?

Af hensyn til at kunne melde hurtigt ud til vandforbrugerne er det vigtigt, vi får testet for *chlorothalonil-amidsulfonsyre* allerede nu. Derfor opfordrer vi til, at I på vandværkerne hurtigst muligt får taget prøver hos et relevant analyselaboratorium.

Analyseambulatoriet behøver i første omgang ikke at være akkrediteret, da der først vil være krav om dette fra 1. november 2019.

For at kunne leve op til kravene i den nye bekendtgørelse og få det fulde overblik vil det være hensigtsmæssigt at få foretaget alle prøver nu.

De steder, hvor man anser prøver foretaget afgang vandværk for at være repræsentative for samtlige boringer på en forsyning (hvor indvindingen fra og på tværs af de enkelte boringer er forholdsvis konstant), kan man evt. vente med at få analyseret på de enkelte boringer. Dette kan også afhjælpe det flaskehalsproblem, der evt. vil opstå hos laboratorierne, hvis alle skal have taget prøver nu. Man skal dog fortsat være opmærksom på, at samtlige prøver skal være foretaget senest 1. november 2019.

Hvem skal jeg kontakte, hvis der bliver fundet *chlorothalonil-amidsulfonsyre*?

Hvis der konstateres fund af *chlorothalonil-amidsulfonsyre* ved de enkelte boringer eller afgang vandværk, skal I på vandværket straks kontakte kommunen, der kontakter Styrelsen for Patientsikkerhed. Det er Styrelsen for Patientsikkerhed, der beslutter, hvilke foranstaltninger, der skal træffes.

Vurdering af den sundhedsmæssige risiko

Styrelsen for Patientsikkerhed har i forbindelse med fund af stoffet i borerne på Ledøje Vandværk den 26. april 2019 frarådet borgerne at drikke vandet. Beslutningen sker ud fra et forsigtighedsprincip, idet Styrelsen ikke kan udelukke, at det kan være sundhedsskadeligt at indtage vand, der indeholder selv små mængder af stoffet (stoffet kan muligvis give skader på arveanlæggene). Kravværdien vil derfor blive fastsat til 0,010 µg/L, hvilket på nuværende tidspunkt svarer til detektionsgrænsen for stoffet. Det forventes, at der til august vil foreligge resultater af den sundhedsmæssige risiko¹.

Anvendelse af stoffet – og kan det fjernes?

Chlorothalonil-amidsulfonsyre er et nedbrydningsprodukt af chlorothalonil, der er et svampemiddel, som har været godkendt i Danmark i perioden 1982 – 2000 til brug ved dyrkning af hvede, kartofler, ærter, løg, porrer, solbær, ribs og jordbær på friland samt agurker og prydeplanter på friland og i væksthuse. I EU er det i marts 2019 vedtaget, at stoffet ikke længere er godkendt (som *pesticid*). Anvendelsen skal derfor ophøre inden for maksimalt 18 måneder.

I Danmark har stoffet også været anvendt som *biocid* i træmaling og bundmaling, der ikke tidligere var godkendelsespligtige anvendelser. Stoffet blev til dette anvendelsesformål forbudt i EU i 2011.

Miljøstyrelsen er i gang med at undersøge, i hvilket omfang stoffet kan fjernes fra drikkevand. De foreløbige resultater tyder på, at rensning med aktivt kulfilter kan tilbageholde stoffet.

Hvad siger drikkevandsbekendtgørelsen ift. kontrol?

Ifølge "drikkevandsbekendtgørelsen" skal kvaliteten af drikkevand kontrolleres ved taphane. I realiteten vil en prøve ved afgang vandværk i det konkrete tilfælde med *chlorothalonil-amidsulfonsyre* svare til en prøve ved taphane, da pesticider ikke tilføres i ledningsnettet.

¹ Det er producenten af det pågældende stof, der gennemfører risikoanalysen på baggrund af en fast procedure, som skal sikre, at analyseresultaterne fremkommer på en objektiv og videnskabelig måde.